

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

με την *κυρία Deborah Jacobs,*

Διευθύντρια της πρωτοβουλίας Διεθνείς Βιβλιοθήκες του *Ιδρύματος Bill & Melinda Gates*

στην Εύα Σεμερτζάκη, συντάκτρια του περιοδικού *Συνεργασία*

Στις 12 Αυγούστου 2010 κατά τη διάρκεια του Παγκόσμιου Συνεδρίου Βιβλιοθηκών και Πληροφόρησης «76° Γενικό Συνέδριο και Συνέλευση της IFLA» στο Gothenburg της Σουηδίας έλαβε χώρα το πιο αξιοσημείωτο γεγονός για τον ελληνικό βιβλιοθηκονομικό κόσμο. Το **Βραβείο «Πρόσβαση στη Μάθηση» 2010 (Access to Learning Award, ATLA)** απονεμήθηκε στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας από το **Ίδρυμα Bill & Melinda Gates!** Ο τίτλος του δελτίου τύπου έγραφε: **Μια ελληνική βιβλιοθήκη δέχεται Διεθνές Βραβείο ύψους US\$ 1 εκατομμυρίου επειδή υιοθετεί την Τεχνολογία και αναπτύσσει δημιουργικό και ισχυρό περιβάλλον για την Κοινότητα.** Η τιμή ήταν εξαιρετική και οι συγκινητικές στιγμές ήταν έντονες για τον κ. Ιωάννη Τροχόπουλο, Διευθυντή της Βιβλιοθήκης, το προσωπικό της Βιβλιοθήκης και όλους εμάς που είμασταν παρόντες στην τελετή.

Μια μέρα μετά την τελετή, η Εύα Σεμερτζάκη, συντάκτρια του περιοδικού *Συνεργασία*, η οποία προσκλήθηκε επίσης από το Ίδρυμα για να παρακολουθήσει την τελετή, συνεννοήθηκε να συναντήσει την **Deborah Jacobs**, Διευθύντρια της πρωτοβουλίας Διεθνείς Βιβλιοθήκες για το Ίδρυμα Bill & Melinda Gates, για μια συνέντευξη. Πριν το 2008 οπότε άρχισε να εργάζεται στο Ίδρυμα, η Deborah υπηρέτησε ως Βιβλιοθηκονόμος της Δημοτικής Βιβλιοθήκης του Seattle για 11 χρόνια. Της απονεμήθηκε το βραβείο «Βιβλιοθηκονόμος της Χρονιάς» το 1995 από το περιοδικό *Library Journal*. Η Deborah ανακοίνωσε τον αποδέκτη του βραβείου ATLA 2010 εκ μέρους του Ιδρύματος, στην ομιλία της κατά τη διάρκεια της τελετής.

ΕΣ. Κυρία Jacobs, αποτελεί τιμή για μένα ως Ελληνίδα βιβλιοθηκονόμο, να παίρνω αυτή τη συνέντευξη από εσάς με αφορμή την απονομή του Βραβείου στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας για τη δημιουργικότητα, τα επιτεύγματα και τις καινοτόμες δραστηριότητές της. Μπορείτε, σας παρακαλώ, να περιγράψετε τους στόχους και τους σκοπούς του Ιδρύματος Bill & Melinda Gates;

DJ. Το σύνθημα του Ιδρύματος Bill & Melinda Gates είναι ότι κάθε ζωή έχει ίση αξία. Έτσι το ίδρυμα εργάζεται για να βοηθήσει όλους τους ανθρώπους να ζουν υγιώς και δημιουργικά. Στις αναπτυσσόμενες χώρες το Ίδρυμα εστιάζει τις δραστηριότητές του στη βελτίωση της υγείας των ανθρώπων και στην παροχή ευκαιριών να ξεφύγουν από την πείνα

και την απόλυτη φτώχεια. Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής το Ίδρυμα επιδιώκει να εξασφαλίσει ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν πρόσβαση στις ευκαιρίες που χρειάζονται για να επιτύχουν στο σχολείο και στη ζωή. Ειδικότερα, μια πρωτοβουλία του Προγράμματος Διεθνούς Ανάπτυξης, οι Διεθνείς Βιβλιοθήκες, στοχεύει να ανοίξει τον κόσμο της γνώσης, της πληροφορίας και των ευκαιριών σε κοινότητες σε ολόκληρο τον κόσμο. Ιδιαίτερα εστιάζει στις δημόσιες βιβλιοθήκες που παρέχουν πρόσβαση σε υπολογιστές και στο διαδίκτυο και οι οποίες υιοθετούν τεχνολογίες για βιβλιοθήκες, ώστε να βελτιώνεται η ζωή των χρηστών των βιβλιοθηκών, οι οποίοι επωφελούνται από αυτά τα εργαλεία.

ΕΣ. Τί είναι το Βραβείο «Πρόσβαση στη Μάθηση» (ATLA) και ποιά είναι τα κριτήρια για την επιλογή μιας βιβλιοθήκης;

DJ. Η πρώτη φορά που απονεμήθηκε το βραβείο «Πρόσβαση στη Μάθηση» ήταν το 2000. Από τότε απονέμεται ετησίως σε μια καινοτόμο δημόσια βιβλιοθήκη εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών. Το βραβείο ATLA αναγνωρίζει τις καινοτόμες προσπάθειες των βιβλιοθηκών για να παρέχουν ελεύθερη δημόσια πρόσβαση σε υπολογιστές και στο διαδίκτυο. Το βραβείο απονέμεται από την πρωτοβουλία του Ιδρύματος «Διεθνείς Βιβλιοθήκες» και περιλαμβάνει χρηματικό ποσό ύψους US \$ 1 εκατομμυρίου για την προώθηση της ανάπτυξης νέων μοντέλων που αυξάνουν την πρόσβαση στην πληροφορία για ανθρώπους που την έχουν ανάγκη.

Τα κριτήρια επιλογής για την απονομή του βραβείου σε μια βιβλιοθήκη, βασίζονται στις καινοτόμες προσπάθειες των υποψηφίων να:

- Καθιστούν ελεύθερη την πρόσβαση στο κοινό σε υπολογιστές και στο διαδίκτυο,
- Επιμορφώνουν το κοινό στη χρήση τεχνολογιών και στην πρόσβαση στην πληροφορία,
- Εκπαιδεύουν το προσωπικό για τη γνώση της τεχνολογίας,
- Αντιγράφουν τις υπηρεσίες βιβλιοθηκών σε άλλες βιβλιοθήκες, και
- Επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους για την προσέγγιση κοινοτήτων που εξυπηρετούνται λιγότερο.

ΕΣ. Ποιά είναι η διαδικασία επιλογής μιας υποψήφιας βιβλιοθήκη για το βραβείο ATLA;

DJ. Κάθε δημόσια βιβλιοθήκη εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών δικαιούται να υποβάλει αίτηση για το βραβείο. Μπορείτε να αποτανθείτε στον ιστοτόπο του Ιδρύματος (<http://www.gatesfoundation.org/ATLA>) σχετικά με το έντυπο αίτησης και οδηγίες συμπλήρωσής του. Το Ίδρυμα ενθαρρύνει αιτήσεις από ιδρύματα σε αναπτυσσόμενες

χώρες ή σε αυτές που δουλεύουν με μειονεκτικές κοινότητες. Προτιμώνται οι οργανισμοί που επεκτείνουν ενεργά τις δραστηριότητές τους για να κατανοήσουν ομάδες, όπως αναγνώστες που είναι φτωχοί, που έχουν αναπηρίες ή προέρχονται από μειονοτικές κοινωνίες.

Μια διεθνής συμβουλευτική επιτροπή που αποτελείται από βιβλιοθηκονόμους, ειδικούς στην τεχνολογία της πληροφόρησης και προσωπικό του Ιδρύματος αξιολογεί τις αιτήσεις με βάση τις καινοτόμες προσπάθειες των υποψηφίων να παρέχουν ελεύθερη δημόσια πρόσβαση σε υπολογιστές και στο διαδίκτυο. Η επιτροπή επιθεωρεί περαιτέρω την ικανότητα του υποψηφίου να λειτουργεί ως μοντέλο καινοτομίας για άλλες κοινότητες. Ακολουθώντας η επιτροπή επιλέγει ένα κατάλογο με τους τελικούς υποψηφίους για εξέταση από το Ίδρυμα. Στη συνέχεια διενεργείται ανεξάρτητος οικονομικός και οργανωτικός έλεγχος των τελικών υποψηφίων και στο τέλος το Ίδρυμα επιλέγει τον αποδέκτη του βραβείου.

ΕΣ. Ποιές βιβλιοθήκες έχουν κερδίσει το βραβείο στο παρελθόν;

DJ. Ο πρώτος αποδέκτης του βραβείου ATLA ήταν η Δημοτική Βιβλιοθήκη του Ελσίνκι στη Φινλανδία το 2000. Οι αποδέκτες του βραβείου για τα επόμενα έτη είναι:

1. Η Proyecto Bibliotecas (Probigua) στη Γουατεμάλα και η Biblioteca del Congreso de la Nación στην Αργεντινή (και οι δύο το 2001),
2. Το δίκτυο βιβλιοθηκών BiblioRed στην Μπογκοτά της Κολομβίας (2002),
3. Το Smart Cape Access Project στο Κέιπ Τάουν της Νοτίου Αφρικής (2003),
4. Το China Evergreen Rural Library Service Center στην Κίνα και οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες στο Aarhus της Δανίας (και οι δύο το 2004),
5. Το Shidhulai Swanirvar Sangstha στο Μπαγκλαντές (2005),
6. Το Rural Education and Development (READ) στο Νεπάλ (2006),
7. Η Βιβλιοθήκη Northern Territory στην Αυστραλία (2007),
8. Το Πρόγραμμα Vasconcelos στη Βελακρούζ του Μεξικό (2008),
9. Το EPM Foundation of Medellin στην Κολομβία (2009), και τελικά
10. Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας στην Ελλάδα (2010).

ΕΣ. Τί ιδιαίτερο είχε η Δημόσια Βιβλιοθήκη της Βέροιας για να της απονεμίσετε το βραβείο για το τρέχον έτος;

DJ. Αυτή τη χρονιά το βραβείο απονεμήθηκε στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας, επειδή παρέχει καινοτόμες τεχνολογίες και επιμορφωτικά προγράμματα για να ικανοποιήσουν τις οικονομικές, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές ανάγκες εκατοντάδων

χιλιάδων ανθρώπων στην περιοχή της Ημαθίας. Η βιβλιοθήκη έχει εξελιχθεί ως ηγετική στην Ελλάδα, προσφέροντας μια σειρά υπηρεσιών και προγραμμάτων για παιδιά και ενήλικους, για ντόπιους και μετανάστες και βοηθώντας άλλες βιβλιοθήκες να αντιγράψουν το επιτυχημένο μοντέλο της. Επιπλέον της παροχής προχωρημένων υπηρεσιών πληροφόρησης και τεχνολογίας, η βιβλιοθήκη έχει καταστεί ζωτικό κέντρο της κοινότητας, το οποίο προάγει τη μάθηση και τη δημιουργικότητα. Ιδιαίτερα εστιάζει στους νέους ανθρώπους μέσα από ποικίλα προγράμματα όπως τα Μαγικά Κουτιά, τα οποία προσφέρουν στα παιδιά ηλεκτρονικούς υπολογιστές, σταθμούς μουσικής, περιοχές παιγνιδιού σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους και ποικίλες δραστηριότητες - από την αφήγηση ιστοριών μέχρι τις τέχνες και τη χειροτεχνία.

Μέχρι σήμερα η βιβλιοθήκη έχει οργανώσει επιμορφωτικά προγράμματα πληροφορικής σε περίπου 3.500 ενήλικους στον νομό Ημαθίας. Το 2009 η βιβλιοθήκη πραγματοποίησε 60 σεμινάρια δημιουργικότητας, ανάγνωσης και ψηφιακών δεξιοτήτων. Οι κινητές βιβλιοθήκες της προσεγγίζουν 30.000 ανθρώπους. Εξυπηρετεί συνολικό πληθυσμό 180.000 κατοίκων μέσω της κεντρικής βιβλιοθήκης, δύο κινητών βιβλιοθηκών και ενός δικτύου παραρτημάτων που πρόσφατα άνοιξαν. Επιπλέον, η Βιβλιοθήκη της Βέροιας βοήθησε περισσότερες από 60 ελληνικές δημόσιες βιβλιοθήκες να αναπτύξουν τους ιστοτόπους τους και να περιληφθούν στη δικτυακή πύλη των δημοσίων βιβλιοθηκών, την οποία η βιβλιοθήκη δημιούργησε. Για όλους αυτούς τους λόγους έγινε σαφές σε μας ότι ο νικητής για το βραβείο του 2010 είναι η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας.

ΕΣ. Πώς προβλέπετε ότι η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας θα αξιοποιήσει το βραβείο ATLA;

DJ. Η βιβλιοθήκη έχει έμπνευση, την οποία ο Ιωάννης Τροχόπουλος, ο Διευθυντής της, μετάδωσε στο ακροατήριο κατά τη διάρκεια της τελετής και η οποία επιβεβαιώνει ότι θα διασπείρει τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης σε άλλες ελληνικές βιβλιοθήκες. Η ιστορία του θα μπορούσε να εμπνεύσει άλλες βιβλιοθήκες να αντιγράψουν τις υπηρεσίες. Σκοπός του βραβείου δεν είναι να αντικαταστήσει τα κονδύλια του τρέχοντος προϋπολογισμού, αλλά να επιτρέψει σε οργανισμούς να συνεχίσουν να διευρύνουν τις υπηρεσίες και καινοτομίες πέρα από αυτά που ήδη υλοποιούν.

Έτσι η βιβλιοθήκη θα χρησιμοποιήσει το βραβείο για να επεκτείνει το δίκτυο των βιβλιοθηκών, να αναβαθμίσει την υποδομή πληροφορικής, να αντιγράψει την έννοια των Μαγικών Κουτιών σε όλο το κεντρικό κτήριο της βιβλιοθήκης και σε όλα τα νέα

παραρτήματα και να επεκτείνει την επιρροή της πέρα από την περιφέρεια μέσω ιστοσελίδων και κοινωνικής δικτύωσης.

ΕΣ. Ασκεείτε έλεγχο στον τρόπο που δαπανώνται τα χρήματα του βραβείου;

DJ. Ναι. Τα κονδύλια του βραβείου πρέπει να δαπανηθούν αποκλειστικά για την προαγωγή των φιλάνθρωπων σκοπών του αποδέκτη οργανισμού και οι αποδέκτες απαιτείται να αναφέρονται στο Ίδρυμα σε τακτά προγραμματισμένα διαστήματα για τη χρήση της χρηματοδότησης. Το βραβείο είναι δώρο που αποδίδεται μια φορά και παρόλο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποστήριξη μελλοντικών δραστηριοτήτων, απονέμεται με βάση τα επιτεύγματα του παρελθόντος και όχι τα μελλοντικά προγράμματα.

Γνωρίζουμε ότι με την εμπλοκή με το δίκτυο των προηγούμενων αποδεκτών μας του ATLA και όσων έχει χορηγήσει η πρωτοβουλία Διεθνείς Βιβλιοθήκες, η Βέροια θα συνεχίσει να μοιράζεται κοινές εμπειρίες και να είναι μεγάλη πηγή έμπνευσης σε άλλους στην Ελλάδα και στον κόσμο.

ΕΣ. Κυρία Jacobs, για το τέλος σας είμαι υπόχρεη που μου παραχωρήσατε την παρούσα συνέντευξη και που με προσκαλέσατε στην τελετή απονομής. Όμως ως Ελληνίδα βιβλιοθηκονόμος, επιτρέψτε μου να σας ευχαριστήσω που προσφέρατε σε μια ελληνική βιβλιοθήκη την ευκαιρία να γίνει παγκοσμίως γνωστή εξ αιτίας αυτού του βραβείου. Έντονα πιστεύω ότι η Βιβλιοθήκη της Βέροιας υπό την ηγεσία του ικανότατου διευθυντή της, Ιωάννη Τροχόπουλου, θα συνεχίσει να αποτελεί μοντέλο βιβλιοθήκης όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη και παντού. Σας ευχαριστώ!